WOB-verzoek (5.1.2,e)

Het belang van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.
Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang niet opweegt tegen het belang van inspectie, control en toezicht door bestuursorganen.

Door openbaarmaking van de dossiers, zoals deze zijn opgenomen in de inventarislijst, zal het belang van inspectie, controle en toezicht in het geding zijn. Daarnaast zal openbaarmaking leiden tot bevoordeling of benadeling van betrokkenen dan wel derden.

De Afdeling was het in zijn uitspraak eens met de rechtbank dat het belang van voorkoming van *inzicht in strategieën, technieken en tactieken* van het optreden van de politie en de Koninklijke Marechaussee zwaarder weegt dan het belang van openbaring. [1]
Ons inziens geldt dit eveneens voor de opsporing van woonfraude van de gemeente Amsterdam. In de werkwijze wordt onder meer uiteengezet welke uitgangspunten worden gehanteerd bij het optreden van toezichthouders, welke bevoegdheden de gemeente heeft om tot handhaving over te gaan en op welke wijze deze moeten worden ingezet. Openbaarmaking daarvan zou de effectiviteit van toekomstig optreden van de gemeente tegenover woonfraude ernstig in gevaar kunnen brengen.

Woningen in Amsterdam zijn schaars, de druk op de woningmarkt is groot en woonfraude komt in verschillende verschijningsvormen voor. Woonfraude leidt veelal tot verdringing op de woningmarkt, maar ook tot brandonveilige situaties en overlast voor omwonenden. De leefbaarheid en veiligheid van de directe omgeving komt daarmee in het geding.

Om een effectieve aanpak van woonfraude mogelijk te maken, is Zoeklicht Direct opgericht. De meldingen die de gemeente Amsterdam ontvangt via Zoeklicht Direct vormen een belangrijk onderdeel van de handhaving. Het doen van meldingen kan leiden tot het sluiten van illegale hotels en het aanpakken van andere vormen van woonfraude. Zodra een melding wordt ontvangen, wordt deze onderzocht en afgehandeld. Interventieteams kunnen na een melding snel naar de woning om een overtreding te constateren en er kan desgewenst overgegaan worden tot het sanctioneren van de overtreder.

De openbaarmaking van de betreffende dossiers, heeft tot gevolg dat het bestuursorgaan diens toezichthoudende taak niet naar behoren zal kunnen uitoefenen. De documenten zijn doordrongen met controle strategische beschouwen en door openbaarmaking van informatie, zal dit een nadelige invloed hebben op een effectieve handhaving. Vanwege het feit dat er om een groot aantal documenten wordt verzocht, zal bij openbaarmaking uit deze documenten naar voren komen hoe er wordt gehandhaafd bij een bepaalde overtreding.

Openbaarmaking van de documenten zal de effectiviteit en veiligheid van toekomstig optreden van toezichthouders in gevaar kunnen brengen. Tevens is te verwachten dat openbaarmaking zal leiden tot calculerend gedrag van de doelgroep waar deze controlestrategie zich op richt, wanneer zij op de hoogte komen van de wijze waarop het gemeenteorgaan handelt om woonfraude te bestrijden. [2] De toezichthouders zullen met openbaarmaking van de documenten belemmerd worden in de uitoefening van hun taak.

---

[1] ABRvS, ECLI:NL:RVS:2010:BN:2615, r. o.. 2.4.
[2] RBMNE, ECLI:NL:RBMNE:2017:2253, r. o.. 18.

Het calculerende gedrag na noodzakelijke openbaarmaking van bepaalde informatie in de loop van proces, is al duidelijk herkenbaar. De afdeling Toezicht en Handhaving heeft in het proces te maken met verschillende advocatenkantoren die na constatering van woonfraude haar cliënten dient bij te staan. Naar aanleiding van de hoorzittingen en de beslissingen op bezwaar, wordt het voor de desbetreffende advocaten inzichtelijk op welke wijze er gehandhaafd wordt.
Zo zijn er al een aantal aanwijzingen openbaar gemaakt om ervoor zorg te dragen dat de gemeente een overtreding van de Huisvestingsverordening of de Huisvestingswet minder snel aannemelijk kan maken. In deze aanwijzingen wordt zichtbaar gemaakt op welke wijze verhuurders onder een handhavingstraject kunnen uitkomen, waardoor zij kunnen doorgaan met de illegale verhuur. [3]
Fraudeurs hebben door de verstrekking van deze informatie, weet van onze wijze van inspectie en zullen hierop anticiperen. Naar aanleiding hiervan zullen overtredingen minder snel aan het licht komen, waarmee effectieve handhaving door de gemeente belemmerd zal worden, met alle gevolgen daarvan voor de leefbaarheid en veiligheid in de stad.

De bepaling van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wob ziet op de handhaving van de vertrouwelijkheid van gebruikte methoden om aan informatie te komen. Bij openbaarmaking van de documenten zal het hierboven benoemde belang ernstig in dit geding komen, waardoor de handhavingswijze en de informatievergaring door toezichthouders bemoeilijkt wordt.
Als inlichtingen die aan de inspecteurs worden verstrekt, bijvoorbeeld een verslag van wat er is gezegd tijdens een huisbezoek, of in meldingen, openbaar bekend zouden worden gemaakt, bestaat het risico dat melders van woonfraude geen meldingen meer doen. Ook is de kans reëel dat personen die worden gehoord bij controles in woningen (veelal bewoners) minder informatie verstrekken en minder meewerken bij een controle, indien zij vrezen voor de openbaarmaking van hetgeen zij verklaren of laten zien aan de toezichthouder. Om te voorkomen dat het inspectiewerk wordt bemoeilijkt omdat potentiele melders niet meer melden of dat er beperkter informatie wordt verstrekt uit angst voor openbaarmaking van deze informatie, dient de informatie van melders, bewoners en/ of anderen geïnterviewde niet openbaar te worden gemaakt.

Zelfs gedeeltelijke openbaarmaking van de rapporten van bevindingen met beeldverslagen kan ernstige gevolgen hebben voor het toezicht op de naleving van de Huisvestingswet. Dat is vooral gelegen in de relatie die de toezichthouders hebben met de bewoners / gebruikers van de woningen waarop het toezicht gehouden wordt, en het vertrouwen dat bewoners moeten hebben in de toezichthouders.

Het toezicht op de naleving van Huisvestingswet en het handhavend optreden tegen illegaal gebruik van de woningen in heeft voor de gemeente Amsterdam hoge prioriteit. Ten einde dit effectief te kunnen doen, moeten toezichthouders woningen kunnen betreden en ongehinderd onderzoek kunnen verrichten. In die gevallen waarin de woning daadwerkelijk wordt bewoond, is de medewerking van die bewoners van essentieel belang voor het goed kunnen verrichten van onderzoek. Hiervoor is noodzakelijk dat de bewoners vertrouwen hebben in de overheid, en daarbij niet hebben te vrezen voor de openbaarmaking van de resultaten van het toezicht.

---

[3] Quest Advocaten, onder tips, https://questadvocaten.nl/de-rechtsgebieden/huurrecht/vakantieverhuur-bed-and-breakfast/#tips

Wanneer de toezichthouder niet langer het vertrouwen geniet van bewoners bij wie het toezicht wordt uitgeoefend, zal dit ook gevolgen hebben voor de mate waarin bewoners medewerking verlenen aan een onderzoek. Gelet op het algemeen belang dat door handhaving wordt gediend, zijn wij van mening dat ook het belang dat is gediend met effectief kunnen verrichten van toezicht, zwaarder dient te wegen dan het belang dat gediend is met de openbaarmaking van deze beeldverslagen

Wij zijn van mening dat het belang van openbaarmaking hiervan niet opweegt tegen de belangen van inspectie, controle en toezicht door de toezichthouders op de naleving van de Huisvestingsverordening 2016, de bijbehorende beleidsregels en de Huisvestingswet 2014, de bijbehorende beleidsregels. De handhaving op illegaal woongebruik zou door openbaarmaking van de documenten op onaanvaardbare wijze worden geschaad.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling
Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van de documenten zou naar ons oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de gemeente Amsterdam. De onevenredige benadeling bestaat uit het feit dat volledige openbaarmaking van de desbetreffende documenten een negatief effect kan hebben op onze toezichts- en handhavingstaak.

De werkwijze en de verscheidende stappen die worden genomen in het handhavingstraject zijn uitsluitend bedoeld voor intern gebruik, waarbij de geheimhouding van de documenten bevorderlijk is voor een effectieve handhaving. De toezichthouders opereren als onafhankelijk controleorgaan van de gemeente. Het is van evident belang dat zij de mogelijkheid behouden tot medewerking van betrokkenen. De benadeling van de van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden (veiligheid buurtbewoners) dient naar onze mening in dit geval meer gewicht toe te komen dan aan het belang van openbaarmaking.

Wij verwijzen voor een verdere onderbouwing naar de motivering die wij hierboven hebben gegeven bij de beschrijving van het belang van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.